

INTERNATIONALISERING VED DE KUNSTNERISKE OG KULTURELLE VIDEREGÅENDE UDDANNELSES- INSTITUTIONER

RAPPORTSAMMENDRAG

**INTERNATIONALISERING VED DE VIDEREGÅENDE
KUNSTNERISKE OG KULTURELLE UDDANNELSESINSTITUTIONER**
Rapportsammendrag

Udgivet februar 2012

Rapporten er udarbejdet af
Sekretariatet for Kulturministeriets Rektorer
ved Kristoffer Nilsson
på initiativ af Kulturministeriet.

Forside: Studerende på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium. Foto: Christopher Adam

Indhold

Indledende bemærkninger.....	5
Generelle vilkår.....	6
Kulturministeriets videregående uddannelser.....	7
Udenlandske studerende på hele uddannelser.....	8
Studie- og praktikophold.....	9
Uddannelsessamarbejde.....	10
Undervisningssprog.....	13
Internationale netværk og forpligtende institutionssamarbejde.....	13
International profilering og synliggørelse.....	14
Organisering og strategi.....	14
Sammenfatning.....	15
Anbefalinger fra styregruppen.....	16

Indledende bemærkninger

Dette sammendrag bygger på resultaterne fra rapporten om internationaliseringen ved Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner, som blev gennemført af Kulturministeriet og Kulturministeriets Rektorer i 2010-2011.

Rapporten er baseret på data for perioden 2007-2009. I 2010 fandt der en række fusioner sted på Kulturministeriets område. Glas- og Keramikskolen Bornholm blev fusioneret med Danmarks Designskole. Det Fynske Musikkonservatorium, Vestjysk Musikkonservatorium og Skuespillerskolen ved Odense Teater blev fusioneret i Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole. Nordjysk Musikkonservatorium og Det Jyske Musikkonservatorium blev fusioneret i Det Jyske Musikkonservatorium. Endvidere er Kunstakademiets Arkitektskole, Danmarks Designskole og Kunstakademiets Konservatorskole i 2011 fusioneret i Det Kgl. Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering. Fusionerne er trådt i kraft efter dataperioden 2007-2009 og vil kun blive omtalt, når det er relevant.¹

Dette sammendrag omfatter de nedenfor anførte institutioner. De anvendte forkortelser for de enkelte institutioner er anført i parentes:

De kulturelle uddannelser:

- Det Kgl. Danske Kunstakademis Konservatorskole (KS)
- Det Informationsvidenskabelige Akademi (IVA)

Arkitektur og design:

- Det Kgl. Danske Kunstakademis Arkitektskole (KA)
- Arkitektskolen Aarhus (AAA)
- Danmarks Designskole (DKDS)
- Glas- og Keramikskolen Bornholm (GKSB)
- Designskolen Kolding (DK)

Musikkonservatorier:

- Det Kgl. Danske Musikkonservatorium (DKDM)
- Det Jyske Musikkonservatorium (DJM)

¹ I forbindelse med regeringsdannelsen oktober 2011 blev det besluttet at overføre følgende videregående uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet til Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser: Det Kgl. Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, Arkitektskolen Aarhus, Designskolen Kolding og Det Informationsvidenskabelige Akademi. Kulturministeriet har fortsat følgende videregående uddannelsesinstitutioner: Statens Teaterskole, Den Danske Filmskole, Kunstakademiets Billedkunstskoler, Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium, Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole samt Rytmisk Musikkonservatorium.

- Nordjysk Musikkonservatorium (NJM)
- Det Fynske Musikkonservatorium (DFM)
- Vestjysk Musikkonservatorium (VMK)
- Rytmisk Musikkonservatorium (RMC)

De øvrige kunstneriske uddannelser:

- Det Kgl. Danske Kunstakademis Billedkunstskoler (BKS)
- Statens Teaterskole (STS)
- Den Danske Filmskole (DDF)

Generelle vilkår

Kulturministeriet arbejder for at sikre rammer og vilkår, som fremmer internationaliseringen ved ministeriets videregående uddannelsesinstitutioner, og deler regeringens ambition om, at uddannelserne skal være i verdensklasse og leve op til internationale standarder på de områder, som uddannelserne dækker. Dette sker bl.a. gennem medtænkning af internationalisering i ministeriets strategier og rapporter for kultur- og uddannelsesområdet, gennem løbende tilpasning af lovgivning, gennem engagement i internationale aftaler, særligt Bologna-processen, og i forhold til de politiske flerårsaftaler, som fastlægger de fremadrettede udviklingsmål for uddannelsesområdet.

I de foreløbigt tre politiske flerårsaftaler, som dækker perioden 2003-2014, har aftaleparterne således markeret, at den internationale kvalitet skal sikres på alle uddannelsesinstitutionerne. Konkret har flerårsaftalerne bl.a. opstillet krav om indførelsen af en bachelor- og kandidatstruktur på en række uddannelser, om øget international studenterudveksling og øget antal studerende på studie- og praktikophold i udlandet samt en udbygget brug af udenlandske undervisere. Endvidere har flerårsaftalerne formuleret krav om udbud af engelsksprogede uddannelser og tiltrækning af udenlandske betalingsstuderende.

FAKTA – De politiske flerårsaftaler

Kulturministeriets rammestyring af de videregående kunstneriske og kulturfaglige uddannelser er siden 2003 blevet suppleret af en række politiske flerårsaftaler, som strækker sig over en fireårig periode. De politiske flerårsaftaler fastlægger de fremadrettede målsætninger og intentioner for uddannelsesområdet.

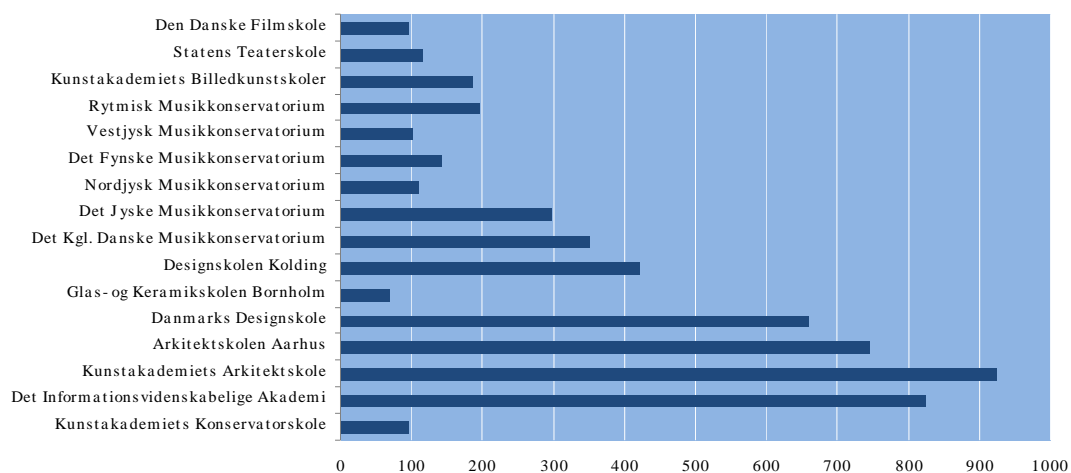
De politiske flerårsaftaler udmøntes i resultatkontrakter mellem Kulturministeriet og de enkelte uddannelsesinstitutioner. Resultatkontrakterne bygger på den gældende flerårsaftales målsætninger, men kontraktens konkrete indhold forhandles mellem ministeriet og den pågældende uddannelsesinstitution. I resultatkontrakterne fastsættes endvidere de økonomiske rammer og rammer for studenteroptag.

Den enkelte uddannelsesinstitution skal hvert år redegøre for opfyldelsen af de mål, der fremgår af resultatkontrakten.

Kulturministeriets videregående uddannelser

De videregående uddannelser under Kulturministeriet uddanner inden for områderne arkitektur, design, billedkunst, konservering, informationsvidenskab og kulturformidling, musik, film og scenekunst. Uddannelserne varer som hovedregel fra fire til seks år. Loven om de videregående uddannelser under Kulturministeriet og de enkelte områders uddannelsesbekendtgørelser fastsætter, at de videregående uddannelsesinstitutioner uddanner til det højeste niveau, som landet formår.

Figur 1. Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner, antal studerende (2009)

Kilde: Kulturministeriets uddannelsesstatistik

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner er kendetegnet ved, at de overvejende optager studerende på baggrund af ansøgenes talent. Uddannelserne baserer sig således generelt på opdyrkelse og udvikling af den studerendes talent til det højeste kunstneriske niveau med henblik på, at den studerende efter sin uddannelse skal virke inden for et kunstnerisk eller kulturelt beskæftigelsesområde. Af samme årsag er Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner sammenholdt med universiteterne meget små institutioner med specifikke fagområder. I 2009 var der i alt 5.329 aktive studerende ved Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner, hvilket svarer til ca. 3% af det samlede antal studerende ved videregående uddannelser i Danmark. I 2009 blev der endvidere optaget i alt 1.621 studerende på Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner ud af 8.040 ansøgere.

Tabel 1. Aktive studerende samt ansøgere, optagne og færdiguddannede ved Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner 2009

	I alt	Heraf udenlandske	Andel i %
Aktive	5329	1142	21
Ansøgere	8040	2181	27
Optagne	1621	330	20
Færdiguddannede	1190	206	17

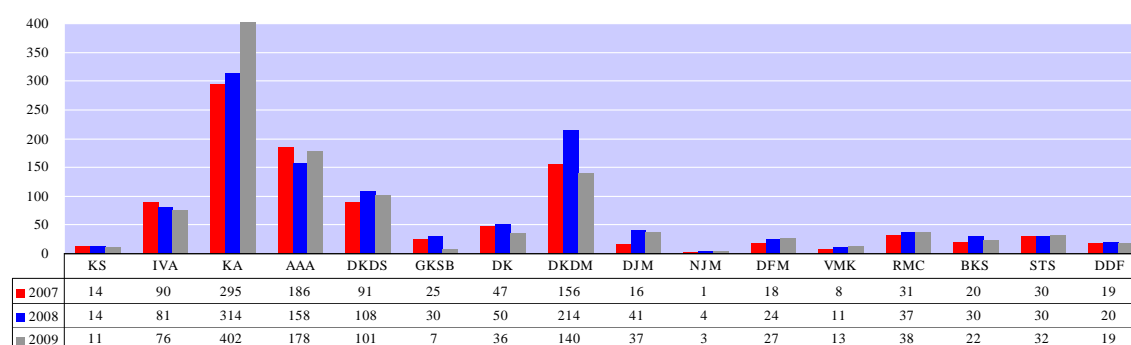
Kilde: Kulturministeriets uddannelsesstatistik

Institutionernes størrelse, de specifikke fagområder samt det begrænsede optag af studerende bevirker, at en aktiv internationaliseringsindsats og et målrettet internationalt samarbejde ofte er en nødvendig forudsætning for at sikre kvalitetsudviklingen af kunstfaglig og kulturel uddannelse, forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed.

Udenlandske studerende på hele uddannelser

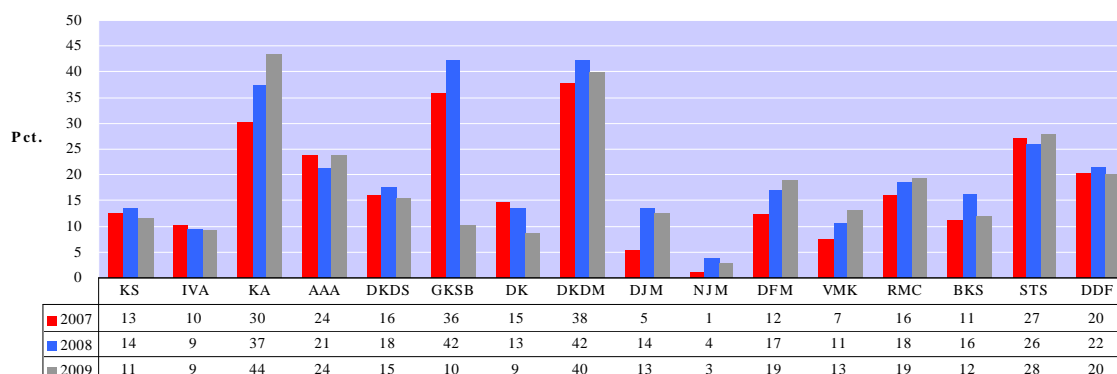
Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner tiltrækker mange udenlandske ansøgere og har som helhed en stor andel af udenlandske studerende på hele uddannelser. I 2009 udgjorde udenlandske studerende på en hel uddannelse således 21 % af det samlede antal aktive studerende ved Kulturministeriets institutioner. De udenlandske studerende koncentrerer sig på en række af de større institutioner, men alle institutioner har en vis andel af udenlandske studerende.

Figur 2. Udenlandske studerende på en hel uddannelse 2007-2009, opgjort på institution

Kilde: Kulturministeriets uddannelsesstatistik

Figur 3. Andel af udenlandske studerende på en hel uddannelse 2007-2009 i %, opgjort på institution

Kilde: Kulturministeriets uddannelsesstatistik

Den nationalitetsmæssige sammensætning viser, at 72 % af de udenlandske studerende i 2009 kom fra de nordiske lande, primært fra Sverige og Norge. Gruppen af studerende fra EU-lande uden for Norden udgjorde 18 %, mens gruppen af studerende fra ikke-EU/EØS-lande udgjorde 10 % af det samlede antal udenlandske studerende på hele uddannelser.

Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner er generelt positive over for udenlandske studerende. Disse kan være med til at sikre et højt fagligt niveau samt en international orientering af undervisning og studiemiljø. Af barrierer for rekrutteringen af udenlandske studerende nævner institutionerne, at kun få af dem udbyder hele uddannelser på engelsk. Endvidere begrænser de dyre boliger og høje leveomkostninger i Danmark mulighederne for at tiltrække udenlandske studerende. Endelig peger flertallet af institutionerne på, at de meget dyre uddannelser afholder studerende fra lande uden for EU/EØS fra at søge om optagelse.

Studie- og praktikophold

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner er generelt attraktive for udenlandske udvekslingsstuderende og oplever hvert år langt større søgning, end de har pladser til. Især arkitekt- og designskolerne modtager mange udvekslingsstuderende. I studieåret 2008-09 modtog institutionerne i alt 358 udvekslingsstuderende.

Udvekslingsstuderende fra de nordiske lande udgjorde i 2009 28 % af det samlede antal udvekslingsstuderende. Udvekslingsstuderende fra EU-lande uden for Norden udgjorde 56 %, og udvekslingsstuderende fra øvrige udland 16 % af det samlede antal udenlandske udvekslingsstuderende i 2009.

Antallet af studerende fra Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner, der har været på et studierelateret udlandsophold, har i perioden 2007-2009 været nogenlunde konstant. I studieåret 2008-09 var i alt 201 studerende på studieophold i udlandet. Norden og EU var de foretrukne destinationer for de studerende. En række institutioner havde dog også forholdsvis høje andele af studerende, der tog på et studierelateret udlandsophold uden for Norden og EU. Særligt de større institutioner sender mange studerende til udlandet. Det kan

dog også konstateres, at forholdsvis mange institutioner kun sender meget få eller slet ingen studerende på studie- eller praktikophold i udlandet.

Tabel 2. KUM-studerende på studieophold i udlandet og udenlandske studerende på studieophold ved KUM-institutioner (2008-09)

	KUM-studerende i udlandet	Udenlandske studerende ved KUM-institutioner
Udvekslingsstuderende	201	358

Kilde: Styrelsen for International Uddannelse

Flere institutioner fremhæver, at der bør arbejdes for at øge antallet af studerende, som tager et studierelateret udlandsophold i løbet af deres uddannelse. En række institutioner bemærker dog, at det ikke i sig selv bør være et mål at øge antallet af studerende, som tager på et studierelateret udlandsophold. Institutionerne fremhæver, at dette bør ske med udgangspunkt i samarbejdsaftaler med fagligt stærke og dynamiske partnerinstitutioner.

Flere institutioner fremhæver endvidere, at de som led i deres internationaliseringsindsats meget målrettet arbejder med korterevarende studie- og praktikophold i udlandet samt længerevarende studieture til udlandet.

FAKTA – Praktikophold i udlandet – Arkitektskolen Aarhus

Særligt arkitekt- og designskolerne sender mange studerende til udlandet på praktikophold. Dette kan tilskrives disse uddannelsers delvist praksisbaserede karakter, og at praktik, herunder praktikophold i udlandet, i vid udstrækning er et integreret element i disse uddannelser. På Arkitektskolen Aarhus er ca. 90 % af de studerende på et praktikforløb i løbet af deres kandidatuddannelse, heraf en tredjedel i udlandet. På arkitektskolen betragtes udlandspraktik som en væsentlig aktivitet, og skolen har arbejdet målrettet med at udvikle erhvervssamarbejder med udenlandske virksomheder. Skolen har således etableret faste samarbejdsaftaler med et bredt spektrum af udenlandske virksomheder og havde ved udgangen af 2009 indgået praktiksamarbejdsaftaler med 106 virksomheder i udlandet.

Uddannelsessamarbejde

Internationalt samarbejde i form af korterevarende studieforløb og fælles uddannelser er mere vidtrækkende former for internationalisering end studenterudveksling og fører til tættere partnerskaber og et kvalitativt løft af det internationale niveau på institutionen.

Udviklingen og afholdelsen af internationale korterevarende studieforløb er for hovedparten af institutionerne en integreret del af deres aktivitetsgrundlag. Institutionerne afholder således hvert år et stort antal internationale summer schools, master classes og lignende

aktiviteter med udenlandske samarbejdsinstitutioner. Institutionerne fremhæver, at disse intensive studieforløb er en effektiv form for internationalisering, der både giver studerende og undervisere en koncentreret international oplevelse, og som giver institutionerne værdifuld international erfaring. Institutionerne betoner imidlertid, at det er et ressourcekrævende arbejde at tilrettelægge disse forløb.

FAKTA – Intensive studieforløb – Designskolen Kolding

I efteråret 2009 rejste 25 studerende og undervisere fra Designskolen Koldings uddannelser inden for Industrielt Design og Interaktionsdesign fem uger til Shanghai. Her deltog de i et intensivt forløb med studerende fra Tongji Universitetet i Shanghai og Asiens største cykelfabrik, Forever. Formålet med forløbet var at designe og fremstille en cykel, der skulle fungere som bæredygtigt transportmiddel for de besøgende ved verdensudstillingen EXPO 2010 i Shanghai.

Fælles uddannelser eller *joint study programmes* er en meget krævende form for internationalt udvekslings- og uddannelsessamarbejde, hvor en dansk institution samarbejder med en eller flere udenlandske institutioner om en fælles uddannelse, der består af elementer ved de samarbejdende institutioner. 4 ud af Kulturministeriets 11 videregående uddannelsesinstitutioner var i studieåret 2010-2011 involveret i 5 fælles kandidatuddannelser med udenlandske institutioner.² Det er primært konservatorierne, som er indgået i denne form for uddannelsessamarbejde. Af de 5 internationale kandidatuddannelser bygger de 4 på samarbejde med nordiske partnere. I et enkelt tilfælde bygger fællesuddannelsen på et bredere europæisk samarbejde.

² Disse institutioner var Det Jyske Musikkonservatorium, Rytmask Musikkonservatorium, Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole samt Kunstakademiets Billedkunstskoler.

FAKTA: Joint study programmes – To eksempler: Rytmisk Musikkonservatorium og Kunstakademiets Billedkunstskoler

Titel	Institutioner	Beskrivelse
Nordic Sound Art	Kunstakademiets Billedkunstskoler Malmö Kunstakademi Bergen Kunstakademi Helsinki Kunstakademi	Nordic Sound Art, Joint Study Programme (MFA level), is a Nordic collaboration established within the KUNO network. The study programme is a collaboration between the Royal Danish Academy of Fine Art, Malmö Art Academy, Finnish Academy of Fine Art, Bergen National Academy of the Arts, Dept. of Fine Art and Trondheim Academy of Fine Art. The ambition is to create a study programme that will provide the student with the necessary knowledge and professional competence to create and analyse sound art. Further it is the aim of the program to enable the student critically and independently to make use of the sonic dimension in the visual arts. Hjemmeside: www.nordicsoundart.com
EUJAM	Rytmisk Musikkonservatorium Conservatorium van Amsterdam Universität der Künste, Berlin Conservatoire national supérieur de musique et de danse, Paris Norwegian University of Science and Technology, Trondheim	Contemporary jazz performers must possess innovative skills in order to stay at the forefront of development in music, culture and business. EUJAM will educate a new generation of strong contemporary jazz performers by supporting a student driven curriculum. EUJAM students will get the possibility to investigate European jazz in its broad artistic, cultural and entrepreneurial scope. EUJAM students will design and perform artistic projects in collaboration with professional performers, organisations and business enterprises. EUJAM students will be given the opportunity to develop a strong international professional network. EUJAM will provide students with a broad range of professional qualifications. Hjemmeside: www.eujam.eu

De deltagende institutioner fremhæver, at de positive virkninger forbundet med deltagelse består i tættere partnerskaber, en kvalitativ forøgelse af det internationale niveau samt i udvikling af institutionens internationale dimension. Såvel deltagende institutioner som institutioner, der ikke indgår i samarbejde om internationale fællesuddannelser, fremhæver, at internationale fællesuddannelser er tidskrævende at udvikle og komplicerede at etablere.

Undervisningssprog

I takt med at internationalisering er blevet et uomgængeligt vilkår for Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner, har engelsk i stigende grad vundet indpas som undervisnings- og instruktionsprog. Hovedparten af Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner praktiserer således en fleksibel parallelsproglighed, hvor undervisnings- eller instruktionsproget kan skifte efter behov. En række institutioner udbyder endvidere engelsksprogede spor på deres kandidatuddannelser, og enkelte institutioner udbyder hele kandidatuddannelser på engelsk. Flere institutioner har også indarbejdet sprogpolitiske målsætninger i centrale institutionspolitiske dokumenter.

FAKTA – Engelsksproget kandidatuddannelse – Kunstakademiets Arkitektskole

Kunstakademiets Arkitektskole har etableret to spor med engelsksproget kandidatuddannelse. Kandidatuddannelsen har til formål at rekruttere dygtige internationale studerende, stimulere det internationale miljø på skolen og klæde de studerende på til at arbejde internationalt. Uddannelsen optager 50 % danske og 50 % udenlandske studerende. Ved ansøgningsfristen i foråret 2009 søgte 123 studerende fra 38 forskellige lande om at komme ind på kandidatuddannelsen, heraf blev 20 udenlandske studerende optaget. Ud af disse var fem betalingsstuderende med statsborgerskab fra et land udenfor EU/EØS.

Institutionerne fremhæver generelt nødvendigheden af at udvikle deres engelsksprogede undervisning, hvis de vil fremstå som professionelle aktører på den internationale scene og som attraktive samarbejdspartnere for udenlandske institutioner.

Internationale netværk og forpligtende institutionssamarbejde

Internationalt netværks- og institutionssamarbejde kan rumme forskellige grader af forpligtelse og fx fokusere på områder som afholdelse af seminarer og konferencer, mobilitet for studerende og ansatte, udvikling og udbud af fælles kurser, fælles forsknings- og udviklingsaktiviteter samt udvikling og udbud af fælles uddannelser.

Hovedparten af Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner deltager i høj grad i internationalt netværks- og institutionssamarbejde inden for uddannelse, forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed. Institutionerne betoner i denne sammenhæng, at deltagelse i internationale netværk og samarbejde med udenlandske institutioner er fundamentet for store dele af internationaliseringsindsatsen ved deres institution. En række institutioner fremhæver tillige, at de som små institutioner med specifikke fagområder er afhængige af internationalt samarbejde for at sikre udviklingen af deres uddannelse, forskning og kunstneriske udviklingsvirksomhed.

FAKTA – Internationale netværk – Det Informationsvidenskabelige Akademi

I 2008 blev Det Informationsvidenskabelige Akademi sammen med Humboldt-universitetet i Berlin som de første ikke-amerikanske institutioner inviteret til at ansøge om optagelse og blev optaget i det nordamerikanske funderede samarbejde *iSchool Caucus*. *iSchool Caucus*-samarbejdet er en sammenslutning af universiteter, der arbejder med at opbygge kendskab, støtte og engagement inden for det informationsvidenskabelige felt både i relation til medier, erhvervsliv, forskningsprogrammer og studenteraktiviteter. Samarbejdet giver blandt andet mulighed for studenterudveksling, forskerudveksling og tilrettelæggelse af fælles internationale symposier og konferencer. Medlemmerne af *iSchool Caucus* tæller foruden Det Informationsvidenskabelige Akademi bl.a. University of California, Drexel University og Florida State University.

International profilering og synliggørelse

Kulturministeriets uddannelsesinstitutioner peger generelt på, at der gennem de seneste år har været et øget fokus på international profilering og synliggørelse. Institutionerne gør i denne sammenhæng brug af en bred vifte af tiltag for at profilere sig internationalt.

Institutionernes engelsksprogede hjemmesider, publikationer, produktioner og lignende fungerer ofte som betydningsfulde markedsføringskanaler med hensyn til at fremvise kvaliteten og mangfoldigheden af uddannelse, forskning og kunstnerisk virksomhed for omverdenen. Institutionernes deltagelse i internationale netværk og strategiske partnerskaber er ligeledes vigtige elementer i en øget international synliggørelse.

Institutionerne peger i denne sammenhæng på, at en effektiv udnyttelse af det kunstfaglige og videnskabelige personales uformelle netværk er en vigtig faktor. Institutionerne understreger dog, at talent og kvalitet er en afgørende faktor i en strategisk profilering af institutionerne internationalt. En ufravigelig forudsætning for at profilere sig er således, at institutionerne kan fremvise studenterproduktioner eller produktioner af tidligere studerende samt forskning og kunstnerisk virksomhed på højt internationalt niveau.

En række institutioner anfører, at markedsføringsindsatsen på den enkelte institution i højere grad bør understøttes af en mere samlet indsats på ministerielt eller nationalt plan.

Organisering og strategi

I takt med at internationalisering er blevet et mere komplekst område, stilles der stigende krav til en struktureret internationaliseringsindsats på uddannelsesinstitutionerne. To elementer i denne indsats er udviklingen af ikke-faglige støttestrukturer på administrativt plan, som kan understøtte internationaliseringsindsatsen, og udviklingen af institutionspolitiske dokumenter, som integrerer den internationale dimension i institutionens aktiviteter.

På flertallet af institutionerne er internationaliseringen forankret på centralt administrativt plan i form af en international koordinator. Enkelte mindre institutioner har valgt at satse på internationalisering inden for bestemte områder og har derfor en decentral tilgang, hvor forhold vedrørende internationalisering varetages i de faglige miljøer. Endvidere sikres

dialogen mellem ledelse, administration og fagmiljøer med hensyn til internationalisering på flertallet af institutionerne gennem et internationalt udvalg eller lignende. Endelig er der generelt en høj grad af ledelsesmæssigt engagement i internationalisering på institutionerne.

Når en institution skal formulere sine ambitioner med internationalisering, spiller udviklingen af strategier og handlingsplaner ofte en væsentlig rolle. Strategier og handlingsplaner kan redegøre for formålet med internationalisering og fungere som køreplan for internationaliseringsindsatsen ved at opstille konkrete mål. På Kulturministeriets institutioner spænder den strategiske tilgang til internationalisering fra at være beskrevet i en offentlig strategi hos meget få institutioner over på varieret vis at være integreret i centrale institutionspolitiske dokumenter hos halvdelen af institutionerne og endelig til hos mange institutioner at have en ad hoc-præget form, hvor der ikke forefindes generelle strategipapirer for internationalisering, men hvor tilgangen bygger på fast praksis.

FAKTA – Internationaliseringsstrategi – Det Jyske Musikkonservatorium

Det Jyske Musikkonservatoriums internationaliseringsstrategi, som dækker perioden 2007-2010, blev formuleret i forbindelse med konservatoriets resultatkontrakt med Kulturministeriet for samme periode. Strategien redegør for konservatoriets overordnede formål med internationalisering og opstiller konkrete målsætninger for den internationale virksomhed inden for fire hovedområder: 1) mobilitet, 2) partnerskaber og netværk, 3) international rekruttering og 4) kvalitetssikring af de internationale aktiviteter. Herudover fokuserer strategien på organiseringen af det internationale arbejde og rummer bl.a. en oversigt over konkrete målsætninger for internationalisering, med angivelse af hvem der er ansvarlig for delmålene, samt tidshorizonten for målopfølgningen.

Sammenfatning

Samlet set er Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner i varierende grad internationaliserede og involveret i internationalt samarbejde. Graden af internationalisering og niveauet af internationale aktiviteter hænger naturligt sammen med institutionernes størrelse og ressourcer. Således har særligt de større uddannelsesinstitutioner på Kulturministeriets område en bred vifte af internationale aktiviteter, en centraliseret organisering af det internationale arbejde og en helhedsorienteret tilgang, hvor internationalisering er integreret i centrale institutionspolitiske dokumenter eller foreligger i en egentlig international strategi.

Selvom bredden er mindre, organiseringen mere decentral og tilgangen i højere grad ad hoc-præget, så vægtes internationalisering på Kulturministeriets mindre institutioner ofte også meget højt. For disse institutioner vil et tæt samspil med fagligt stærke og dynamiske udenlandske aktører inden for udvalgte og prioriterede områder ofte være et grundvilkår i den fortsatte udvikling af uddannelse, forskning og kunstnerisk udviklingsvirksomhed.

Anbefalinger fra styregruppen

Styregruppen bag internationaliseringsrapporten har med afsæt i rapporten opstillet ni anbefalinger til Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioners fortsatte arbejde med at udvikle deres internationaliseringsindsats og dermed sikre en stærk internationalisering på Kulturministeriets område.

Anbefalingerne skal ses som et oplæg til, at uddannelsesinstitutionerne formulerer mål og ambitionsniveauer for internationalisering og engagerer sig i de nationale politiske initiativer for at fremme internationalisering af de videregående uddannelser.

1. Internationaliseringsstrategier

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør fortsætte med at styrke deres internationaliseringsindsats ved at udvikle strategier, handlingsplaner eller retningslinjer for internationalisering. Udformningen af klare rammer, som hele institutionen kender, deler og ejer, kan dels sikre, at internationaliseringsindsatsen på den enkelte institution bliver udviklet på en hensigtsmæssig og effektiv måde, og dels sikre et ledelsesmæssigt fokus på internationaliseringsindsatsen.

2. Code of conduct

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør i fællesskab udarbejde en *code of conduct*, som formulerer principperne for hensigtsmæssig information til og behandling af udenlandske studerende og dermed danner grundlag for en gensidig forventningsafstemning mellem den enkelte institution og dens udenlandske studerende.

3. Sprogpolitik

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør udarbejde en sprogpolitik, der kan skabe systematisk fokus på valg af undervisningssprog samt på kvaliteten af engelsksproget undervisning. En sprogpolitik kan endvidere skabe klare rammer for, hvad der i sproglig henseende forventes af administration, kunstfagligt og videnskabeligt personale samt studerende.

4. Nationale internationaliseringsstrategier

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør engagere sig i og følge de nationale strategier for internationalisering af de videregående uddannelser samt markedsføring og branding af Danmark som uddannelsesland.

5. Flere studerende på studierelaterede udlandsophold

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør støtte op om den tværministerielle indsats for at øge antallet af studerende, der deltager i internationale studieaktiviteter (fx studie- og praktikophold i udlandet). Indsatsen for at øge den udgående mobilitet bør omfatte alle former

for fagligt begrundet mobilitet og både fokusere på længerevarende udlandsophold og korterevarende udlandsophold.

6. Fokuserede samarbejdsaftaler

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør have fokus på at udvikle forpligtende samarbejder med strategisk sigte og klart formulerede målsætninger med stærke og dynamiske institutioner og fagmiljøer i udlandet. Sådanne strategiske og forpligtende samarbejdsaftaler kan på den enkelte institution danne grobund for en kvalitativ udvikling af kunstfaglig og kulturel uddannelse, kunstnerisk udviklingsvirksomhed og forskning.

7. Internationalisering og læringsudbytte

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør fortsætte deres arbejde med at fremme internationalisering i overensstemmelse med uddannelsernes mål for læringsudbytte. For at internationalisering kan være til stede som en integreret del af uddannelserne, er det oplagt, at den afspejler sig i såvel uddannelsernes indhold og faglighed som i deres opbygning og tilrettelæggelse.

8. Dokumentation

Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner bør i fællesskab arbejde for på årlig basis og efter fælles retningslinjer at sikre en systematisk indsamling af relevante data vedrørende internationale aktiviteter og forhold. Det er vigtigt, at internationaliseringen bliver gjort mere synlig, og at institutionerne kan dokumentere omfanget af deres aktiviteter inden for internationalisering.

9. Netværksgruppe

For at sikre en kvalificeret opfølgning på anbefalingerne og et mere koordineret arbejde med internationalisering på institutionerne bør Kulturministeriets videregående uddannelsesinstitutioner i fællesskab etablere et netværk med henblik på videndeling og erfaringsudveksling vedrørende internationalisering.